DZIENNIK

XIV. Zjazdu Lekarzy i Przyrodników Polskich w Poznaniu

Pod Redakcją prof. dr. A. Jakubskiego

Nr. 3 | Poznań, środa 13 września | R. 1933

XIV. Zjazd Lekarzy i Przyrodników Polskich w Poznaniu

Uroczyste otwarcie

Wielki dzień Polskich Lekarzy i Przyrodników, który z wszystkich krańców Rzeczypospolitej sprowadził do Poznania przeszło 2.000 uczestników i uświetniony został przybyciem do Poznania p. Prezydenta Rzeczypospolitej rozpoczął się uroczystem nabożeństwem w Farze poznańskiej, które odprawił J. E. ks. biskup Dymek o godz. 9-tej rano w otoczeniu licznego duchowieństwa. Po nabożeństwie ulicami odświętnie przyozdobionego miasta, pełnego flag i barw narodowych, udali się uczestnicy Zjazdu do świątecznie przystrojonej sali obrad, — Auli Uniwersytetu. O godz. 10.40 przybył z Zamku, poprzedzony członkami rządu, oraz przyboczną świtą p. Prezydent Rzeczypospolitej, witany hymnem narodowym oraz powstaniem z miejsc uczestników Zjazdu. Gdy zajął miejsce przed estradą na osobnym fotelu honorowym zagaił XIV. Zjazd Lekarzy i Przyrodników Polskich prezes komitetu organizacyjnego

prof. dr. A. Karwowski

Najdostojniejszy Panie Prezydencie Rzeczypospolitej!

Mija pół wieku od chwili, gdy po raz pierwszy i niestety ostatni stolica Wielkopolski miała szczęście witać w swych murach IV. Zjazd lekarzy i przyrodników polskich pod egidą świetnego wówczas Towarzystwa Przyjaciół Nauk, z hr. Augustem Cieszkowskim na czele.

A brali w nim udział także kwiat inteligencji wielkopolskiej oraz uczeni tej miary, jak Szokalski, Majer, Obaliński, Janovsky z Pragi i jako młodzieńcy Rydygier, Klecki, Chłapowski, Schramm, Gluziński i i.

Mało ich pozostało przy życiu, ze szczególną więc radością widzimy dzisiaj wśród nas w pełni sił czcigodnego Nestora polskiej nauki lekarskiej p. Rektora Gluzińskiego i weterana praktyków kol. dr. Kubego z Kostrzyna.

Pamiętny ten zjazd był dla naszej dzielnicy czemś więcej jak ważnym etapem rozwoju nauki polskiej. W gnębionej żelazną pięścią pruskiego zaborcy ziemi naszej był on jasnym promieniem, przedzierającym się przez czarne chmury niewoli, promieniem, ogrzewającym zwątpiałe serca, budzącym ducha i wiarę w lepszą przyszłość.

Społeczeństwo wielkopolskie i pomorskie patrząc na kilkuset uczonych polskich ze wszystkich zaborów, zjednoczonych w umiłowaniu nauki, odczuło, że nietylko nauka polska żyje i rozwija się jako taka, ale jako symbol ducha nieśmiertelnego Narodu i wszystkie serca ogarnęło radosne uczucie, że „nie zginęła i powstać musi".

Gdy zaś po zjeździe uczestnicy udali się w 100 podwodach, ochoczo ofiarowanych przez ziemian kujawskich, i w umajonych pojazdach przejeżdżali przez ulice Inowrocławia i Kruszwicy wówczas niebywały entuzjazm ogarnął ludność, a z tysiąca ściśniętych niewolą piersi samorzutnie wypłynęła pieśń legjonów!

I niejeden ojciec mówił do swej Basi, cały zapłakany: „Oto Nasi..."

A gdy uczestnicy znaleźli się u stóp Mysiej Wieży, po szeregu gorących przemówień zabrał głos wybitny partjota i poeta wielkopolski Józef Kościelski.

I wtedy wypowiedział ważkie słowa: „Od zjazdu dzisiejszego w Kruszwicy, tej kolebce zawiązku naszej narodowości, poczyna się najważniejsza epoka w przyszłych dziejach Polski. Zebrani ze wszystkich dzielnic ziemi naszej, stwierdziliśmy nasz gorący patrjotyzm, przywiązanie do ziemi praojców. Tu powstała Polska, która mimo wielkich i szczytnych czynów, w czasie swego istnienia dla błędów także wielkich upadła. Dziś zakładamy fundamenta Polski nowej lepszej, szczęśliwszej! Ona powstać musi i istnieć po wieki wieków!"

I w istocie od owego Zjazdu wstąpiło w serca nasze nowa otucha a w dusze hart niezłomny do wytrwania.

Nie dziw więc, że zaborcy przerazili się skutków owego zjazdu i brutalnie zakazali następnego w roku 1898, niemal w przeddzień otwarcia.

Dziś wieszcze słowa Kościelskiego stały się ciałem! Dziś w Wolnej i mimo ciężkich czasów wspaniale rozwijającej się Polsce witamy Was wszystkich, coście przybyli z najdalszych zakątków naszej Ojczyzny, by złożyć plony Waszej pracy na ołtarzu Nauki. Witamy Was w obecności Głowy naszego Państwa, najdostojniejszego Pana Prezydenta Rzeczpospolitej, który jako pierwszy chemik w Polsce, jako pierwszy także zapisał się na uczestnika naszego zjazdu, przyjmując łaskawie nad nim protektorat i dodając mu świetności autorytetem Swego stanowiska i autorytetem Swej wiedzy!

Witamy Go całem sercem, składamy hołd Dostojnemu Następcy naszych królów i stwierdzamy, że Jego wzniosły przykład umiłowania nauki będzie dla nas bodźcem do dalszej pracy.

A szczególną napełnia nas radością, że po raz pierwszy nasz Zjazd Lekarzy i Przyrodników Polskich łączy nas z naszymi braćmi słowiańskimi, że wielka myśl Adryana Baranieckiego zjednoczenia wszystkich lekarzy i przyrodników polskich, dziś obejmuje świat słowiański.

Jeśli nasze dotychczasowe zjazdy dawały chlubne świadectwo rozwojowi nauki polskiej, to dzisiejszy zjazd zadaje stanowczo kłam rzuconemu nam szyderczo przez wrogów frazesu o „l'improductivité slave". 1800 wykładów ze wszystkich działów medycyny i przyrody, to już nie zwykły dorobek, ale triumf pracy naukowej odrodzonej Polski i świadomej swego znaczenia i posłannictwa Słowiańszczyzny.

Że zaś świadkami tego są tak nam mili i drodzy goście z życzliwych nam krajów, to napawa nas szczerą radością i wdzięcznością za Ich przybycie!

Ten rozwój nauki polskiej bezwątpienia łączy się z odzyskaniem niepodległości. W tych 11 latach nauka nasza, zmuszona podczas niewoli w byłej Kongresówce i Wielkopolsce rozwijać się raczej konspiracyjnie, wzięła potężny rozmach. Powstaje jako godny następca Szkoły głównej Uniwersytet Warszawski, budzi się do życia, owiany rzewnemi wspomnieniami Uniwersytet Wileński, powstaje z niczego, jak pod różdżką czarodziejską w murach, przeznaczonych na zagładę polskiej kultury Uniwersytet Poznański. Powstaje dzięki inicjatywie i niezmordowanej energji nieodżałowanej pamięci Heljodora Święcickiego, którego wizerunek zdobi nasze odznaki, jako hołd dla cieniów tego wielkiego Polaka!

Równocześnie nauki przyrodnicze i lekarskie różniczkują się coraz bardziej. Tworzą się towarzystwa naukowe wszystkich gałęzi, odbywające perjodyczne zjazdy, z których każdy pomnaża dorobek naukowy danej dziedziny. I z chwilą coraz większego pogłębienia wiedzy występuje objaw, z jednej strony dodatni, udoskonalenia poszczególnych działów, z drugiej mniej pożądany, zbyt daleko idącego zasklepiania się w zwężonych granicach i odsuwania się od ogółu pracujących praktycznie lekarzy i przyrodników.

Choć w zasadzie niezbędnym jest podział i odrębna praca wszystkich specjalności, tak samo jak swoiste ich zjazdy, to jednak w pewnych odstępach konieczne jest uwidocznienie całokształtu rozwoju nauk przyrodniczych i lekarskich, teraz bodaj ściślej ze sobą związanych, niż kiedykolwiek.

Choć kroczymy oddzielnie, to plony naszej pracy winniśmy składać wspólnie na wielkim Ołtarzu Przyrody i Zdrowia!

Tą przewodnią myślą ożywiony komitet gospodarczy naszego zjazdu dołożył wszelkich starań, by tę wspólność na XIV. zjeździe lekarzy i przyrodników zaznaczyć i podkreślać.

By zaś szerokim warstwom społeczeństwa, które wobec nowoczesnego kultu sprawności fizycznej może niezupełnie docenia dostojność i powagę naszej nauki, dać obraz dorobku w dziedzinie wiedzy lekarskiej i przyrodniczej, urządziliśmy Wystawę w szerszych niż dotąd bywało granicach przy nadzwyczaj życzliwem poparciu zawsze chętnego, gdy chodzi o sprawy naukowe i kulturalne p. Prezydenta Ratajskiego, oraz dzięki twórczej inicjatywie i wielkiej pracy p. dr. Romualda Matuszewskiego.

Otwieram XIV. Zjazd Związku Lekarzy Polskich!

Wybór prezydjum rzeczywistego i honorowego Zjazdu

Przewodniczącym został wybrany prof. U. J. dr. **Leon Marchlewski** (Kraków), zastępcą prof. dr. A. Januszkiewicz (Wilno), sekretarzem prof. dr. Witold Stefański (Warszawa) i docent dr. Ziembicki (Lwów).

Przewodniczący, prof. dr. Marchlewski, podziękował za wybór i podniósł znaczenie Zjazdu dla nauki polskiej, poczem sekretarz Komitetu Organizacyjnego prof. dr. Jonscher odczytał listę proponowanych prezesów honorowych Zjazdu, którymi też obrani zostali: pp. prof. dr. W. **Świętosławski**, S. **Ciechanowski**, E. **Godlewski**, H. **Hoyer**, J. **Nowak**, L. **Wachholz**, St. **Sokołowski**, K. **Lewkowicz** (wszyscy z Krakowa); J. **Hirschler**, Z. **Markowski**, W. **Szymanowicz**, J. **Lenartowicz**, S. **Schramm**, D. **Szymkiewicz**, St. **Niemczycki**, L. **Beck**, **Sieradzki** (wszyscy ze Lwowa); W. **Chodźko**, A. **Gluziński**, B. **Jakimiak**, J. **Tur**, J. **Zawadzki**, L. **Kryński**, Cz. **Białobrzeski** (wszyscy z Warszawy); K. **Michejda**, S. **Sławiński** (obaj z Wilna).

Z uczonych zagranicznych: dr. **Moskow** (Zofja), prof. **Haskovec** (Praga), Vanyszek (Brno), Kostlivy (Bratisława), dr. Malik (Praga), dr. Ivković (Beograd), prof. Zalotar (Lublana), prof. Abrikosow (Leningard) i dr. Rabut (Paryż).

Przemówienia powitalne

Imieniem rządu i poszczególnych ministerstw przemawiali następnie pp.: min. Hubicki, który podniósł ważne znaczenie dla nauki Zjazdów takich, jak obradujący właśnie Związku Lekarzy i Przyrodników. Podkreśliwszy jak wielką rolę odegrała nauka w okresie obecnego kryzysu wyraził życzenie, by nauka ze swego Parnasu wyciągnęła do nas ręce i w naszem życiu codziennem prowadziła po właściwej drodze.

Chcemy w Was mieć nietylko proroków, ale przewodników i przodowników.

Następnie w imieniu ministra Spraw Wojskowych I-go Marszałka Polski, złożył zjazdowi życzenie gen. **Rouppert.** Niech poza wynikami naukowemi zjazd w rezultacie wzmocni siłę ducha państwa. Niechże zjazd pracuje pod hasłem naczelnem: „Salus republicae suprema lex esto!"

Po przemówieniu dr. Jankowskiego imieniem Ministerstwa Sprawiedliwości, zabrali głos: imieniem miasta Poznania prezydent Cyryl Ratajski, imieniem Uniwersytetu Poznańskiego J. M. rektor dr. Runge, imieniem Polskiej Akademji Umiejętności oraz wszystkich Towarzystw naukowych prof. dr. Świętosławski, imieniem wszystkich wyższych uczelni prof. dr. Maziarski. Wreszcie wygłosili przemówienie przedstawiciele lekarzy czeskich (dr. Jirasek), jugosłowiańskich (dr. Maroszević) i sowieckich (dr. Abrikosow).

Następnie zabrał głos prof. dr. Władysław Szafer, przemawiając jako prezes Stałej Delegacji Zjazdów, której sprawozdania odczytał. Delegacja zdaje obszernie sprawę ze swoich czynności z załatwienia uchwał poprzedn. (XIII.) Zjazdu i przedkłada obecnemu Zjazdowi szereg wniosków. Znajduje się między niemi postulat, aby Polska zyskała jak najrychlej ustawę o ochronie przyrody, oraz wezwanie do lekarzy przyrodników, aby mimo panującego kryzysu nie opuszczali szeregu fachowych Towarzystw naukowych, gdyż od ich rozwoju zależy w wielkiej mierze postęp nauki polskiej.

Wreszcie prezes Delegacji, prof. dr. Szafer, wystąpił ponownie na trybunę, aby wygłosić odczyt p. t. „Ochrona przyrody a postulaty higjeny społecznej".

Po zakończeniu podniosłej uroczystości uczestnicy udali się następnie do sali Reprezentacyjnej Targów Poznańskich by uczestniczyć w trzeciej imprezie złączonej ze Zjazdami w otwarciu Wystawy: Przyroda — Zdrowie — Opieka Społeczna.

Otwarcie Wystawy

Już na długo przed godz. 12 wielkie tłumy zalały teren przylegający do westibulu Targów Poznańskich. O godz. 12,45 przybył p. Prezydent Rzeczp. ze świtą i obecnymi na Zjeździe członkami rządu, powitany u wejścia przez prezesa Komitetu Ścisłego Wystawy p. prezydenta Ratajskiego oraz prezesa Komisji Nauk - Wystawowej p. dr. R. Matuszewskiego. W wypełnionej do ostatniego miejsca sali uczestnikami Zjazdów oraz przedstawicielami władz i społeczeństwa, zajął miejsce w fotelu, udekorowanym kwiatami w barwach narodowych, p. Prezydent Rzeczypospolitej. W krzesłach czołowych zasiedli przedstawiciele duchowieństwa z ks. biskupem Dymkiem na czele, reprezentanci rządu, urzędów, wojskowości oraz świata naukowego. Orkiestra odegrała hymn państwowy, który wysłuchano stojąc. Obecnie wstąpił na estradę

p. prezydent Cyryl Ratajski

i wygłosił następujące przemówienie:

W szeregu wystaw, urządzanych w Poznaniu planowo od kilku lat. Wystawa „Przyroda, Zdrowie Opieka Społeczna" szczególne zajmuje miejsce, jako tło naukowe dla świetnie zapoczątkowanego dzisiaj Zjazdu Lekarzy i Przyrodników Polskich i Słowiańskich, jako praktyczne zastosowanie wyników wiedzy lekarskiej i przyrodniczej lat powojennych.

Państwo Polskie, budując byt niepodległy narodu, zniewolone było, montować życie narodu od podstaw: od obrony granic, zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, od stworzenia komórek gospodarczych, koniecznych do normalnego rozwoju organów państwowych. Nauka i sztuki piękne, jako kwiat życia narodowego, mogły znaleźć opiekę włodarzy państwowych dopiero po ugruntowaniu korzeni i rdzenia ustroju państwowego. Ciężki kryzys gospodarczy zahamował dojrzewanie ustroju naszego i nie pozwolił rozwinąć się naukom w rozmiarach, godnych narodu trzydziestomiljonowego.

To też i wystawa naukowa, jaką jest nasze przedsięwzięcie, poważne wykazywać musi braki. Świadomi jej niedoskonałości, przedstawiamy ją ludziom nauki i wszystkim obywatelom, spragnionym wiedzy, jako instrument informacyjny o obecnym stanie różnych dziedzin nauki przyrodniczej, higjeny i opieki społecznej, prosząc o pobłażliwą ocenę wysiłków jej organizatorów i wystawców. Z szczerą wdzięcznością podkreślamy wydatną pomoc rządu polskiego, okazywaną kierownictwu wystawy wogóle, a przedewszystkiem doniosły jego udział w postaci cennych stoisk Ministerstw Opieki Społecznej i Spr. Wojskowych. Cieszymy się niezmiernie, że obraz polskich wystawców został szczęśliwie dopełniony wystawą rządu Rzeczypospolitej Czechosłowackiej, który przez delegowanie specjalnego komisarza w osobie p. dr. Ribrida dał ochotnie wyraz chęci współpracy z Polską w tem dziele dobra społecznego. Niemniej cenimy sobie ofiarną współpracę rządu bułgarskiego, który zgodził się na to, że stołeczne miasto Sofia występuje jako poważny wystawca i że mamy zaszczyt gościć u siebie prezydenta miasta Sofji p. Oroszakowa i jego współpracowników.

Tem samem skromna w swoich zamierzeniach Wystawa Zdrowia nabrała szerszego rozmachu i przybrała znamiona przedsięwzięcia ogólnosłowiańskiego, dowodzącego ponownie, że chęć współpracy pomiędzy narodami słowiańskiemi jest coraz żywsza i znajduje zrozumienie w szerokich warstwach społeczeństw krajów słowiańskich.

Wystawa postawiła sobie jako konkretne zadanie nietylko pouczenie Zjazdu Lekarzy i Przyrodników o dzisiejszym stanie wiedzy przyrodniczej, ale w głównej mierze unaocznienie licznym rzeszom zwiedzających ją, jak należy udoskonalić zdrowie społeczne przez dostosowanie reguł życia codziennego do prawideł przyrody, i jak najsprawniej należy zwalczać ujemne objawy naszego życia za pomocą zabiegów opieki społecznej.

Daję wyraz nadziei, że trzytygodniowa wystawa nasza da sposobność do pogłębienia zagadnień zdrowotnych z nią związanych i do podniesienia stanu higjeny w całym kraju.

Otuchy do wyrażenia tych nadziei dodaje nam fakt, że przygotowania do „Wystawy Przyroda, Zdrowie i Opieka Społeczna“ znalazły szerokie uznanie i czynne poparcie w Polsce, Czechosłowacji i Bulgarji. Otuchą napełnia nas osobiste przybycie Najczcigodniejszego Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego na uroczystość otwarcia Wystawy, za co kornie najserdeczniejszą składam Mu podziękę nietylko imieniem Komitetu Wystawy, ale całego obywatelstwa miasta Poznania. Quod felix faustum fortunatumque sit.

Jako drugi mówca przemawiał p. prezes Komisji Naukowo - Wystawowej

Dr. Romuald Matuszewski

Najdostojniejszy Panie Prezydencie Rzeczypospolitej!

Przed kilkunastu dniami lud polski składał Ci w hołdzie plony urodzajnej gleby naszej.

I serce Twe Panie Prezydencie radowało się widząc, że tyle pszenicy, żyta i innych zdrowych płodów urodziła ziemia nasza.

Dzisiaj lekarze i przyrodnicy polscy, zebrani na XIV. swym tradycyjnym Zjeździe, chcą przedstawić Tobie Dostojny Władny Gospodarzu i Profesorze wysiłki pracy naszych uczonych w dziedzinie nauk przyrodniczych i medycznych. Ufamy, że serce Twe radować się będzie widząc, jak polska nauka, związana z medycyną i przyrodą, rozwija się i jak obfite daje plony. Te plony składamy Ci w hołdzie.

Z zadowoleniem przyjęliśmy na wystawę eksponaty naszych bratnich narodów Bulgarji i Czechosłowacji, bo chcemy, aby polska nauka wraz z nauką słowiańską zbratały się i to w tem mieście, które jest poniekąd kolebką narodu polskiego.

Kolejnością losu XIV. Zjazd Lekarzy i Przyrodników skierowany został w mury naszego grodu, gdzie zamieszkiwał Józef Struś, znakomity lekarz i twórca nauki o pulsie, gdzie wykładał, pisał i drukował Libelt, zaczął snuć filozoficzne myśli August Cieszkowski, drukował swe poezje generał Franciszek Morawski, a starszy brat jego filozofował, gdzie wydawał swe historyczne prace o szkołach Józef Łukasiewicz, a Edward Raczyński architektonicznie i naukowo podnosił i przyozdabiał Wielkopolskę, gdzie dr. Karol Marcinkowski rwał łańcuchy niewoli, a jeden z ostatnich Heljodor Święcicki budował już Almam Matrem.

A kiedy komitet połączył ze Zjazdem zorganizowanie wystawy „Przyroda, Zdrowie i Opieka Społeczna“, która od dnia dzisiejszego niechaj będzie zapoczątkowaniem wystaw lekarsko-przyrodniczych przy każdym następnym Zjeździe gospodarz naszego miasta p. Cyryl Ratajski z gotowością przyjął naszą propzocję i udzielał nam swej światłej pomocy, za co jemu i Dyrekcji Targów w osobach pp. Krzyżankiewicza i bar. Roppa składamy serdeczne podziękowanie.

Najdostojniejszy Panie Prezydencie Rzeczypospolitej, proszę raczyć przeciąć wstęgę wystawową, aby teraźniejsze pokolenie mogło oglądnąć to, co dał wysiłek wolnej nauki polskiej i słowiańskiej.

* * *

Wśród dzwięku fanfar przystąpił obecnie p. Prezydent Rzeczypospolitej do otwarcia Wystawy przecinając wstęgę, poczem wraz z otoczeniem i prezydjami zjazdu udał się na zwiedzenie Wystawy.

* * *

Na stoisku czeskosłowackim powitał p. Prezydenta p. konsul Dr. Jaromir Doležal przemową, informującą o dziale czeskim.

Obrady sekcji.

Po przerwie obiadowej w czasie od 15.30 do 18 rozpoczęły się posiedzenia w sekcjach naukowych.

* * *

Wielki pokaz sportowy na Stadjonie Miejskim oraz wielki raut wydany na zamku przez Prezydenta Rzeczypospolitej zakończyły wielki dzień naszego Zjazdu.

---

4. Sekcja fizjologji, chemji fizjologicznej, biologji i genetyki

na str. 49 w programie Posiedzenia III c środa. 13 września godz. 15—19 punkt 2. winno być: **Adolph W.** (Wilno): „Doba i rok w podziałach Paramaecium caudatum“.

Punkt 4. winno być: **Adolph W.** (Wilno): „Nocna trofo-depresja w kulturach masowych Paramaecium caudatum“.

Ten sam błąd wkradł się do programu: 5. Sekcji Zoologji i anatomji patrz str. 60 Posiedz. IV (czwartek, 14. września) punkt 11 i 12.

Przy tytułach tych referatów wszędzie mylnie podano jako prelegenta J. Pruffera, zamiast p. Mgr. Witolda Adolpha.

Wycieczka po Zjeździe do Gdyni i nad morze

Wyjazd w sobotę o godz. 5,05 rano z dworca głównego. Przyjazd do Gdyni o godz. 10.39. Zajęcie kwater (zarezerwowanych przez Miejskie Biuro Turystyczne) obiad. O godz. 13-tej zbiórka na molo pasażerskiem, objazd portu motorówką, wycieczka na Kamienną Górę, (piękna panorama Gdyni), wycieczka do portu wojennego. W niedzielę wycieczka statkiem na Hel (rozkład jazdy podany będzie uczestnikom na miejscu), obiad na Helu. Poniedziałek: wycieczka do Gdańska i Oliwy. O godz. 19.49 odjazd pociągiem pospiesznym do Poznania. Przyjazd do Poznania we wtorek o godz. 1,18. Koszt w kl. III. poc. pospiesznym 20,— zł. W kl. II. poc. pospiesznym 25.— zł. Zgłoszenia przyjmuje biuro Zjazdu — referat wycieczek do czwartku godz. 18.00. Koszt wyżywienia i noclegu regulują uczestnicy indywidualnie. Wycieczkę prowadzi sekretarz Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Poznaniu p. Jaśkowiak. Tych pp., którzy się już zapisali na wycieczkę, a nie zapłacili prosi się o zapłacenie do czwartku wieczora.

Wycieczka do Lecznicy dla Płucno-Chorych Ubezpieczalni Krajowej pod Obornikami.

Poza samą lecznicą zwiedzać się będzie własne wodociągi Lecznicy, własne urządzenia kanalizacyjne z polami zraszanemi, oraz własną spalarnię śmieci. Lecznica położona jest w lesie. Wyjazd do Lecznicy w piątek po zebraniu plenarnem o godz. 15.

Notatki i zawiadomienia.

Muzeum Pedagogiczne zawiadamia, że Delegatem na Zjazd Lekarzy i Przyrodników Polskich w Poznaniu jest p. Janusz Kączkowski.

Zarząd Polskiego Towarzystwa Geograficznego Oddziału Śląskiego w Katowicach uprzejmie zawiadamia, że p. mgr. Zofja Buczkówna, wiceprezes naszego Oddziału, jest delegatem na XIV. Zjazd Przyrodników i Lekarzy.

Tow. Doraźnej Pomocy Lekarskiej w Warszawie. Niniejszym zawiadamiamy Prezydjum Zjazdu, że przedstawicielem Tow. Doraźnej Pomocy Lekarskiej (Pogotowie Ratunkowe) w Warszawie i „Polskiego Komitetu dla spraw ratownictwa i pierwszej pomocy w wypadkach nagłych", na Zjeździe jest p. dr. Henryk Kucharzewski wiceprezes Tow. Dor. Pomocy Lekarskiej.

Dr. Józef Malik przed mikrofonem Radja Poznańskiego.

W niedzielę wieczorem przed mikrofonem Radja Poznańskiego wygłosił prezes Związku Lekarzy Czechosłowackich i szef Delegacji Czechosłowackiej na Kongres w Poznaniu dr. Józef Malik, znany chirurg praski i działacz społeczny, ciekawy 20 minutowy odczyt pod tytułem: „**Znaczenie pracy lekarzy dla kulturalnego i gospodarczego zbliżenia Słowian**".

Lista uczestników
XIV. Zjazdu Lekarzy i Przyrodników Polskich w Poznaniu

(Ciąg dalszy)

1509. Dr. Adamski Wł. — Poznań
1510. Albrecht Władysław — Warszawa
1511. Dr. Alksnim Mieczysław — Wilno
1512. Dyr. Bajerowicz Salezja — Poznań
1513. Dr. Banasiak Wacław — Poznań
1514. Dr. Banaszkiewicz Leon — Łódź
1515. Mg. Baranowski E. — Hajduki W.
1516. Dr. Bartkowiak Zygmunt — Poznań
1517. Dr. Bartoszewicz Andrzej — Pińsk
1518. Dr. Baum Jan — Warszawa
1519. Boernerówna Marja — Warszawa
1520. Białynicka - Birula Hel. — Chodzież
1521. Mg. Bocheńska Flora — Poznań
1522. Dr. Bonasewicz Bolesł. — Warszawa
1523. Dr. Boratyński Kazimierz — Poznań
1524. Dr. Boratyński Jan — Lwów
1525. Dr. Borus Tadeusz — Poznań
1526. Budyłowska A.
1527. Chmielewski Stanisław — Warszawa

1528. Cholewa Gustaw — Poznań
1529. Dr. Chajęcki Włodzim. — Zelwa
1530. Dr. Chaltenowa Łucja — Buczacz
1531. Dr. Chrząszczewski Stan. — Sambor
1532. Dr. Chyrczakowska H. — Toruń
1533. Dr. Czubiński Zygmunt — Poznań
1534. Dr. Denitrowski Zygmunt — Lwów
1535. Dr. Dębski Józef — Poznań
1536. Dr. Dobrzanicki Wład. — Lwów
1537. Dr. Domaniewski J. — Warszawa
1538. Dr. Drozdowski — Kraków
1539. Dr. Dworzaczek Marja — Warszawa
1540. Dr. Dziegiecki Marjan — Poznań
1541. Dr. Fabianowski Florjan — Poznań
1542. Dr. Fabicki Jan — Warszawa
1543. Dr. Falik Edward — Lwów
1544. Dr. Fedorowicz Konrad — Białystok
1545. Inż. Felenczak Włodz. — Poznań
1546. Dr. Ferenc Aleks. — Wołkowysk
1547. Dr. Fich Jan — Poznań
1548. Fleige Aleksander — Kępno
1549. Dr. Flek Stefan — Lwów
1550. Dr. Fomenko Piotr — Sosnowiec
1551. Fritz Kazim. — Brześć n. B.
1552. Inż. Froehlke Alfons — Poznań
1553. Gaetzner Wolner — Lwów
1554. Dr. Garszówna Marja — Wilno
1555. Prof. Dr. Gawrońska Zofja — Tarnowskie Góry
1556. Gajówna Delfina — Warszawa
1557. Dr. Gerstenberger Jerzy — Rogoźno
1558. Dr. Głębocka Marja — Kraków
1559. Dr. Goetz Józef — Poznań
1560. Dr. Goldmann Antoni — Warszawa
1561. Gorzechowski — Puławy
1562. Goszczyńska Antonina — Warszawa
1563. Mg. Gościcki — Poznań
1564. Dr. Grabowska Marja — Lwów
1565. Dr. Grafstein Włodz. — Poznań
1566. Dr. Granberg F. — Ostrowiec Kielce
1567. Dr. Grocholska Weronika — Lwów
1568. Dr. Grochowski Jan — Poznań
1569. Inż. Grossberg Stanisław — Łódź
1570. Grzybowska Henryka — Warszawa
1571. Dr. Gutowski Feliks — Warszawa
1572. Mg. Haładewicz — Warszawa
1573. Dr. Hanelt Jan — Kurnik
1574. Dr. Harembski Winc. — Odolanów
1575. Dr. Hołobut Wiesław — Lwów
1576. Prof. Dr. Horoszkiewicz — Poznań
1577. Iwaszkiewicz Jarosław — Poznań
1578. Mg. Jankiewicz Zygm. — Warszawa
1579. Jarzewski Aleksander — Poznań
1580. Dr. Jarosz Roman — Truskawiec
1581. Dr. Jasiński Wład. — Zakopane
1582. Dr. Jastrzębski Tad. — Drwalewo
1583. Dr. Kalancja Marja — Wawer
1584. Dr. Kalinowska Zofja — Poznań
1585. Prof. Kamiński Bogdan — Kraków
1586. Dr. Karnicki W. — Wilno
1587. Dr. Kapuściński Wit. — Poznań
1588. Dr. Kauczyński Klemens — Lwów
1589. Dr. Kędzierski Wacław — Lwów
1590. Dr. Klinowski Czesław — Kraków
1591. Prof. Klisiecki — Lwów
1592. Dr. Kloska Jan — Warszawa
1593. Koberowa Magdalena — Łódź
1594. Kodejszko Eugenjusz — Warszawa
1595. Dr. Koczkowski J — Warszawa
1596. Dr. Konopiński Alf. — Krzesiny
1597. Dr. Kopczyński Stefan — Łódź
1598. Dr. Korczyńska Ewa — Poznań
1599. Dr. Krawiec Feliks — Poznań
1600. Dr. Kornicki Aleksander — Wilno
1601. Dr. Korolkiewicz Konst. — Wilno
1602. Dr. Kossowski Miecz. — Stanisławów
1603. Dr. Kowalczyk Hugon — Kraków
1604. Mg. Krause Franciszek — Katowice
1605. Dr. Koskowski Anast. — Warszawa
1606. Dr. Krause Alfons — Poznań
1607. Kroll Józef — Gniezno
1608. Inż. Krukowiecki Rajm. — Poznań
1609. Dr. Krusche Anna — Zgierz
1610. Krzywicki Janusz — Warszawa
1611. Prof. Dr. Krygowski Zdz. — Poznań
1612. **Kukulska Janina — Warszawa**
1613. Prof. Dr. Kulesza Wit. — Poznań
1614. Dr. Kuryłowicz Bol. — Poznań
1615. Dr. Kwaśniewski Stefan — Poznań
1616. Dr. Kwiatkowski Stefan — Kraków
1617. Lachman Adam — Stanisławów
1618. Landau Anastazy — Warszawa
1619. Dr. Landowicz Józef — Poznań
1620. Doc. Dr. Laskownicki St. — Lwów
1621. Dr. Lażyńska-Rakowska — Poznań
1622. Prof. Dr. Legeżyński — Lwów
1623. Lewenfisz Marek — Łódź
1624. Dr. Lekczyńska Jadw. — Warszawa
1625. Dr. Linke Stanisław — Poznań
1626. Dr. Lipiński Bogdan — Poznań
1627. Doc. Dr. Lipiński Witold — Lwów
1628. Dr. Lipski Kl. — Dąbrowa Górn.
1629. Doc. Dr. Łuniewski W. — Pruszków
1630. Dr. Magiera Antoni — Kostrzyn
1631. Dr. Maćkiewicz Ant. — Warszawa
1632. Dr. Maculewicz Edm. — Brześć n. B.
1633. Dr. Malczyński Stefan — Lwów
1634. Małaczyńska Adolfina — Poznań
1635. Dr. Mańkowski — Lwów
1636. Marcinkowski Antoni — Poznań
1637. Dr. Majer Wacław — Poznań
1638. Dr. Malinowski Alojzy — Kraków
1639. Dr. Małecki Jan — Swarzędz
1640. Dr. Mann Tadeusz — Lwów
1641. Marcinkiewicz Wanda — Poznań
1642. Mg. Marcinkowski Wł. — Poznan
1643. Marconi Marja — Poznań
1644. Dr. Marczewski M. — Warszawa
1645. Dr. Dowbor Markiewicz — Wilno
1646. Dr. Maresz Wiktor — Brześć n. B.
1647. Dr. Maternowska Zofja — Lwów
1648. Dr. Melcer Mojżesz — Zawiercie
1648a Michniewicz Józef — Poznań
1649. Mieczyńska Wanda — Warszawa
1650. S. Mieniowska Klara — Poznań
1651. Inż. Minskier Adam — Warszawa
1652. Dr. Molska Marja — Poznań
1653. Dr. Mordasiewicz W. — Wołkowysk
1654. Morzycka Regina — Warszawa
1655. Dr. Mostowy Jerzy — Brzeziny
1656. Dr. Moszyński Ambroży — Poznań
1657. Dr. Mroczkiewicz Leon — Poznań
1658. Dr. Mromliński Zdzisław — Lwów
1659. Dr. Mudyk Leon — Żnin
1660. Dr. Musiał Włodzimierz — Lwów
1661. Dr. Musiałowicz Marjan — Poznań
1662. Dr. Muszyński Stefan — Poznań
1663. Nadolska Irena — Warszawa
1664. Nałęcz Czesław — Warszawa
1665. Mg. Nartowski Jan — Warszawa
1666. Neyman Karol — Łuck
1667. Niemczewska Marja — Warszawa
1668. Dr. Nieszewski Henryk — Lwów
1669. Dr. Nipieńska Helena — Warszawa
1670. Dr. Nowacki Florjan — Poznań
1671. Dr. Nowakowski Aleks. — Poznań
1672. Dr. Nowakowa Marja — Poznań
1673. Dr. Nowicki Eugenjusz — Lwów
1674. Nowiński Henryk — Warszawa
1675. Dr. Okulicz Kozaryn P. — Poznań
1676. Dr. Orzechowski Tadeusz — Toruń
1677. Dr. Orzechowski Wiktor — Poznań
1678. Dr. Pakowska Olga — Poznań
1679. Dr. Pakowski Jan — Poznań
1680. Papiewska Bożena — Poznań
1681. Dr. Parczewska Stanisł. — Poznań
1682. Prof. Dr. Pawłowski — Poznań
1683. Pluciński Jan — Katowice
1684. Płochowski Stefan — Bielawy
1685. Dr. Pokutyńska Hel. — Wejherowo
1686. Dr. Prażmowski Wł. Stanisławowo
1687. Dr. Pruszyński Marek — Warszawa
1688. Doc. Dr. Przyborowski Józef — Kraków
1689. Dr. Przybyszewski Bol. — Miłosław
1690. Dr. Przybyszowski Zb. — Chyby
1691. Mg. Rabski Józef — Warszawa
1692. Raczyńska Janina — Warszawa
1693. Dr. Radulska R. — Warszawa
1694. Radzymiński Aleks. — Poznań
1695. Dr. Rafiński Karol — Lwów
1696. **Dr. Rembieliński Robert — Łódź**
1697. Dr. Reznikow Hipolit — Warszawa
1698. Mg. Rosenblum Michał — Łódź
1699. Rosiński Józef — Warszawa
1700. Dr. Rosochowicz T. — Kocborowo
1701. Dr. Rossa Antoni — Poznań
1702. Rossberger Antoni — Jarosław
1703. Dr. Rutkowski Feliks — Poznań
1704. Rudnicka Marja — Warszawa
1705. Dr. Rutter Władysław — Poznań
1706. Dr. Richterówna Aurelja — Poznań
1707. Sałamańczuk Aleksy — Busko Zdrój
1708. Sawaryn Irena
1709. Dr. Sawiczowa Sabina — Poznań
1710. Dr. Sawicz Konst. — Inowrocław
1711. Dr. Sentek Alf. — Hajduki Wielkie
1712. Dr. Schilling-Sieńgalewicz — Wilno
1713. Schlonvogt Erwin — Kraków
1714. Prof. Dr. Sitowski Lud. — Poznań
1715. Siuda Cyryl — Poznań
1716. Dr. Skarbek Czesław — Toruń
1717. Inż. Śmielecki Jarogniew — Poznań
1718. Śmierzchalski Henryk — Poznań
1719. Śmierzchalska Edmunda — Łabiszyn
1720. Smukalski Zbigniew — Poznań
1721. Dr. Sobecki — Poznań
1722. Mg. Soliński Mieczysł. — Katowice
1723. Dr. Sokołowski Lucjan — Poznań
1724. Prof. Dr. Stecki Konst. — Poznań
1725. Prof. Dr. Stefanowska M. — Poznań
1726. Stoefelmann Bruck — Warszawa
1727. Dr. Stojałowski Kazim. — Poznań
1728. Dr. Stopecki Czesław — Środa
1729. Dr. Stoleman Zdzisł. — Poznań
1730. Ks. Strzoda Lucjan — Poznań
1731. Dr. Strzyżewska Włodz. — Poznań
1732. Inż. Stube Alfons — Poznań
1733. Dr. Swinarski Emil — Toruń
1734. Dr. Syrota — Białystok
1735. Prof. Sypniewski — Poznań
1736. Prof. Szafer Władysław — Kraków
1737. Dr. Szafranówna Helena — Poznań
1738. Szanio Władysław — Łowicz
1739. Mg. Szymański Apol. — Łódź
1740. Prof. Dr. Szymonowicz Władysł. — Lwów
1741. Inż. Temler Karol — Poznań
1742. Inż. Tereszczenko P. — Chorzów
1743. Dr. Terlikowski Jerzy — Rypin
1744. Dr. Tobiast Stanisław — Warszawa
1745. Inż. Trojan Leon — Poznań
1746. Trojan Stanisław — Brześć n. B.
1747. Dr. Turowska Irena — Kraków
1748. Dr. Turuto Antoni — Wilno
1749. Dr. Uchocka Zofja — Poznań
1750. Dr. Ujejski Aleks. — Warszawa
1751. Urbański Jarosław — Poznań
1752. Dr. Warzyńska Marja — Toruń
1753. Dr. Wasilewski Leon — Poznań
1754. Dr. Wasilewski Tadeusz — Poznań
1755. Wereszczak Marjan — Poznań
1756. Inż. Wielgosz Tadeusz — Poznań
1757. Dr. Wierzbicki Erazm — Poznań
1758. Dr. Wierzbicki Rysz. — Sosnowiec
1759. Dr. Wiertelak Jan — Poznań
1760. Dr. Wilczewski — Poznań
1761. Dr. Wilczyński H. — Warszawa
1762. Wilnerowicz Cecylja — Warszawa
1763. Prof. Dr. Witkowski J. — Poznań
1764. Dr. Witkowski Władysław — Koło
1765. Dr. Stefan Witke — Poznań
1766. Dr. Wołkówna Zofja — Kraków
1767. Prof. Dr. Wołoszyńska Jadwiga — Kraków
1768. Prof. Dr. Wrzosek A. — Poznań
1769. Dr. Zarzycki Bogdan — Lwów
1770. Zarzycki Witold — Warszawa
1771. Inż. Zagórski Józef — Toruń
1772. Dr. Zając Wiktor — Ruda Śląska
1773. Dr. Zaniewski Zb. — Warszawa
1774. Zawidzka Leontyna — Warszawa
1775. Dr. Zawidzki Walenty — Warszawa
1776. Dr. Żbikowicz Wład. — Suwałki
1777. Dr. Zbychorski Tadeusz — Poznań
1778. Dr. Żebrowska H. — Kościerzyna
1779. Dr. Zmiołek Franciszek — Prużana
1780. **Dr. Zwolanowski Adolf — Poznań**

Nakładem Komitetu Organizacyjnego XIV Zjazdu Lekarzy i Przyrodników Polskich w Poznaniu.
Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań ul. Strzałowa 2 a.